

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ
TBMM
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 91
Konu:

15 / 5 / 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Engellilik sadece engelli bireyi ve onun yakın aile çevresini ilgilendiren bir durum değil, toplumun tamamına şamil bir konudur. Aynı zamanda engelli politikaları toplumların medeniyet göstergesidir.

Bu anlamda Türkiye’de 23 yıldır sessiz bir devrim gerçekleştirilmiştir. Özellikle 2005 yılında çıkarılan hem Engelliler Kanunu, hem de sonrasında yürürlüğe konulan düzenleyici işlemler ile taraf olunan uluslararası sözleşmeler sayesinde çok önemli hukuki düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Bununla birlikte; çağın gelişmesi ve değişimiyle engelli bireylerin yeni ihtiyaç ve beklentileri ortaya çıkmıştır. Hayata geçirilen uygulamaların sonuçlarının ve yeni ihtiyaçların değerlendirilmesi ile eğitim, rehabilitasyon, istihdam ve sosyal hayata katılım konusunda tam erişilebilir bir hayat sürmelerini teminen, kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, sivil toplum kuruluşları ve diğer tüm paydaşların görev ve sorumluluklarının tespit edilerek kapsamlı stratejilerin, politikaların ve önerilerin geliştirilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci ve İçtüzüğü’nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Abdullah GÜLER
Sivas Milletvekili
Grup Başkanı

Özlem ZENGİN
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

M. Emin AKBAŞOĞLU
Çankırı Milletvekili
Grup Başkanvekili

Abdulhamit GÜL
Gaziantep Milletvekili
Grup Başkanvekili

Leyla ŞAHİN USTA
Ankara Milletvekili
Grup Başkanvekili

Bahadır N. YENİŞEHİRLİOĞLU
Manisa Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Engellilik sadece engelli bireyi ve onun yakın aile çevresini ilgilendiren bir durum değil, toplumun tamamına şamil bir konudur. Aynı zamanda engelli politikaları toplumların medeniyet göstergesidir.

Bu anlamda Türkiye’de 23 yıldır sessiz bir devrim gerçekleştirilmiştir. Özellikle 2005 yılında çıkarılan hem Engelliler Kanunu, hem de sonrasında yürürlüğe konulan düzenleyici işlemler ile taraf olunan uluslararası sözleşmeler sayesinde çok önemli hukuki düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Bu kapsamda:

- 2008 yılında Sosyal Güvenlik Kanununda yapılan düzenlemeyle engelli çocuğu olan anneye 5 yıl erken emeklilik hakkı sağlanmıştır.
- 2010 yılında yapılan Anayasa değişikliğiyle engelli bireylere yönelik pozitif ayrımcılık ilkesi düzenlenmiştir.
- Kamu ve özel sektörde engelli istihdam oranlarının yükseltilmesiyle ilgili yapılan çalışmalarla bugün kamuda engelli istihdamına ayrılan kontenjanda doluluk yüzde 87,3’e, özel sektörde yüzde 86,1’e ulaşmıştır.
- 2002 yılında çalışan engelli işçi sayısı 45.621 iken 2025 yılı mart ayı sonu itibarı ile bu sayı 157.909’a yükselmiştir.
- 2002 yılında 5 bin 777 olan engelli memur sayısı, Mart 2025 ayı itibarı ile yaklaşık 13 kat artarak 73.800’e ulaşmıştır.
- 2012 yılında hayata geçirilen EKPSS uygulamasıyla engelli bireyler açısından daha adil bir süreç öngörülmüştür.
- 2005 yılında çıkarılan kanunla engelli bireylere yönelik eğitim ve rehabilitasyon uygulamalarının tamamen ücretsiz olması sağlanmıştır. Bugün itibarı ile bir yıl içinde aktif altıyüzbin engelli birey bu hizmeti almaktadır.
- Engelli bireylere verilen hizmette çeşitliliği artırmak adına her engel grubuna yönelik tematik düzenlemeler yapılmıştır. Bu anlamda Otizm Eylem Planı uygulamaların ilkidir.
- Engelli aylığı, engelli yakını aylığı, evde bakım yardımı, ulusal vefa programı ve engelli ihtiyaç yardımları hayata geçirilmiştir.
- Sosyal yardımların büyük bir kısmı engelli ve bakıma muhtaç olan bireyler ile ailelerine ödenmektedir. Bu anlamda devrim niteliğinde düzenlemeler yapılmıştır. 2007 yılında başlatılan evde bakım yardımı ile halihazırda 541 bin 599 kişiye aylık 10 bin 125 TL ödenmektedir. 2025 mart ayı itibarı ile ödeme yapılan tutar 187,3 milyar TL’ye ulaşmıştır.
- 2012 yılından bu yana, evde sağlık hizmetleri kapsamında yaklaşık 2 milyon 600 bin hastaya tedavi hizmeti verilmiştir.
- Engelli bireylere ücretsiz toplu taşıma hakkı getirilmiştir. Bu kapsamda bugüne kadar 3 milyar TL destek sağlanmıştır.

- Sosyal güvencesi olmayan engelli bireylere yönelik ücretsiz tedavi imkânı sağlanmıştır.

Bu kazanımların daha da ileriye taşınması için eğitimden istihdama, sağlık hizmetlerinden erişilebilir çevre düzenlemelerine kadar pek çok alanda engelli bireylerin ihtiyaçlarının daha kapsamlı biçimde ele alınması gerekmektedir. Mevcut uygulamaların etkinliğinin değerlendirilmesi, iyi örneklerin yaygınlaştırılması ve yeni çözüm yollarının belirlenmesi, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir sosyal yapı inşa edilmesine katkı sağlayacaktır.

Bununla birlikte; çağın gelişmesi ve değişimiyle engelli bireylerin yeni ihtiyaç ve beklentileri ortaya çıkmıştır. Hayata geçirilen uygulamaların sonuçlarının ve yeni ihtiyaçların değerlendirilmesi ile eğitim, rehabilitasyon, istihdam ve sosyal hayata katılım konusunda tam erişilebilir bir hayat sürmelerini teminen, kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, sivil toplum kuruluşları ve diğer tüm paydaşların görev ve sorumluluklarının tespit edilerek kapsamlı stratejilerin, politikaların ve önerilerin geliştirilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci ve İçtüzüğün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Burhan Kayatürk
Yeni Mv.
Burhan Kayatürk

RÜMEYSA KADAK
İSTANBUL MV.

Emre Galıskan
Neusehir Mv.
Emre

Orhan YEGIN
Ankara Mv.
Orhan Yegin

İzzet İytrakter
Sakarya Mv.
İzzet İytrakter

Tahir AKYÜREK
Konya Mv.
Tahir Akyükrek

U. Nury
Honey Market
Fire

Latif SELUİ
Konya Mv.
Latif Selui

Mehmet Serit YAZ
Diyarbakır Mv.
Mehmet Serit Yaz

Adem Yegil dal
Hatay Mv.
Adem Yegil dal

Buseyin ALTINSOY
Aksaray Mv.
Buseyin Altinsoy

Osman Sağlam
Karaman Mv.
Osman Sağlam

Ejder Açıkkapı
Elaazığ Mv.
Ejder Açıkkapı

Ruben Kılerci
AŞKİ
Ruben Kılerci

Murettin Alen
İst mv.
Xclm

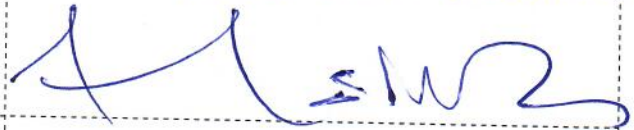
Murat Alparstan
Ank. MV.
M/A

Nilgün Ök
Denizli Mu
Q7X.7

ERTUĞRUL KOCACIK
SAKARYA MV.

İsmet Örsen Hanoğlu
İSTANBUL Mülkiyetli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

15.05.2025 tarihli ve 91 sayılı AK Parti Grubunun vermiş olduğu Engellilerle ilgili araştırma önergesine katılıyorum.

Gereğini arz ederim. 15/05/2025

İbrahim Ethem TAŞ
Antalya Milletvekili

Prof. Dr. Abdürrahim DUSAK
İSİPAB Komisyonu Başkanı
AK Parti Şanhurfa Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

15.05.2025 tarih ve 91 Sayılı AK Parti Grubunun vermiş olduğu Engellilerle ilgili araştırma komisyonunu kurulması ile ilgili önergeye imzama koyuyorum.

Gereğini arz eder, saygılarımı sunarım. 15.05.2025

Prof. Dr. Abdürrahim DUSAK
İSİPAB Komisyonu Başkanı
AK Parti Şanhurfa Milletvekili